

انجمن علمی اقتصادشناسان ایران
(تاسیس علمی و پژوهشی ۱۳۶۷)

خبرنامه تخصصی انجمن علمی

اقتصاد شهری ایران

فروردین ۱۳۹۸

www.iuea.ir

آغاز بهار ۹۸ با خشم طبیعت

(بررسی سیل خیزی تهران - محور بحث مدیریت بحران سیلاب تهران)

گفتنی ها حاکی از آن است که سالی پر از مخاطره در شروع فروردین ۹۸ در انتظار ماست چنانچه مثل معروف می گوید سالی که نکوست از بهارش پیداست آغاز سال ۹۸ نیز با سیل، زلزله و خشم طبیعت مسئولین را بر آن داشت تا بیشتر به احوالات این سرزمین کهن پردازند و کاستی های خود را در طبیعت دستکاری شده بازبایی کنند.

تهران سیل خیز نیست

سرپرست اداره کل مدیریت بحران استانداری تهران گفت: تهران سیل خیز نیست ولی با توجه به بارش های بهاری هر چیزی امکان پذیر است.

منصور درجانی درباره مدیریت بحران سیلاب در تهران اظهار داشت: ما در استان تهران در ماه اسفند ۹۷ با توجه به بارش های باران آماده باش بودیم و بارش ها در این استان دو دسته بودند؛ یکی سامانه بارشی و دیگری بارش های منطقه ای بود. وی گفت: سامانه بارشی از خارج از کشور وارد شد و روند آن این طور بود که کل استان را در بر می گرفت، ولی سامانه بارشی منطقه ای فقط یک نقطه را شامل می شد. سرپرست اداره کل مدیریت بحران استانداری تهران اظهار داشت: شورای هماهنگی مدیریت بحران دستگاه های مختلفی را

از شهرداری تهران، ۱۶ فرمانداری، ۴۴ شهرداری و ۵۰ بخشداری را شامل می‌شود که در ۵ و ۱۲ فروردین در آماده‌باش کامل بودیم.

درجاتی افزود: اکنون نیز با توجه به پیش‌بینی‌های هواشناسی مناطقی از جمله کن و سولقان و امامزاده داوود که دارای مراکز تفرجگاهی در کنار رودخانه‌ها هستند تعطیل است و تردد برای اهالی بومی آزاد است و در فشم نیز علی‌رغم بارش باران تردد ادامه دارد. وی در پاسخ به پرسشی مبنی بر این‌که امکان سیل در شهر تهران وجود دارد، گفت: تهران سیل خیز نیست ولی با توجه به بارش‌های بهاری هر چیزی امکان‌پذیر است.

سرپرست اداره کل مدیریت بحران استانداری تهران بیان داشت: در حال حاضر تمامی انهار، رودها و دیگر مسیل‌ها لایروبی کامل توسط دستگاه‌های زیر مجموعه شده‌اند.

درجاتی در پاسخ به پرسش دیگری مبنی بر این‌که آیا بزرگراه امام علی که در هنگام بارش باران به مدت چند ساعت بسته شده بود در حوزه آب‌گرفتگی شهر را دچار مشکل خواهد کرد یا نه، گفت: باید کار مطالعاتی در این خصوص صورت بگیرد که آیا بخشی از بزرگراه امام علی (ع) در مسیل طبیعی یا آبرفتی دایر شده است یا خیر.

وی یادآور شد: در پهنه تهران مسیل‌هایی وجود دارد و بزرگراه امام علی (ع) نیز در این خصوص مورد بررسی قرار می‌گیرد، ولی تاکنون هیچ بررسی کارشناسی و علمی صورت نگرفته است که بر اساس آن مشخص شود که بزرگراه امام علی (ع) با توجه به وقوع سیل باید جمع‌آوری شود و این‌که مخاطراتی با توجه به وجود این بزرگراه تهران را تهدید کند.

تبلیغ فروش طلاياب در خيابان‌ها با کدام هدف؟

تبليغات اينچنينی چه تاثيری بر اقتصاد شهر دارد؟

بررسی تبلیغات چسبیده شده بر کف برخی از خیابان‌های تهران حکایت از آن دارد که برای خرید طلاياب که به نظر می‌رسد سارقان و جویندگان گنج بیشتر به دنبال آن باشند، در حدود ۳ تا ۹۵ میلیون تومان قیمت دارد.

در سال‌های اخیر با رشد مترو تبلیغات محیطی، سمعی و بصری در نزدیکی ایستگاه‌های آن به شدت افزایش یافته است. نوعی از تبلیغ، چسباندن تبلیغات روی زمین در محدوده ایستگاه‌های مترو است که در روزهای اخیر شهرداری به پاک کردن و تمیز کردن آنها مشغول بوده است.

در بین این تبلیغات، یک تبلیغ زرد رنگ به شدت خودنمایی می‌کند و با اندکی دقت می‌توان به راحتی متن این تبلیغ زرد رنگ را خواند؛ "ارسال رایگان کاتالوگ فلزیاب". البته در کنار کلمه فلزیاب با سایز کوچک‌تر

نوشته شده طلا یاب. شاید در نگاه اول این تبلیغ را بتوان یک کسب و کار ساده در نظر گرفت اما با کمی تأمل این سوال در ذهن ایجاد می‌شود که در دنیای امروزی طلا یاب چه فایده و کارکردی دارد؟ مگر زمان به گذشته بازگشته و در غرب و سترن قرار داریم که جست و جوی طلا باب بوده و نیاز به دستگاه‌های طلا یاب احساس شود؟ هر چند وقت یک بار و به ویژه در ایام نوروز اخبار زیادی مبنی بر دزدی و سرقت از منازل شنیده شده و در این سرقت‌ها حجم قابل توجهی از طلا و سرمایه مردم که در قالب سکه و طلا بوده، به سرقت رفته است. برخی گزارش‌های تایید نشده حکایت از آن دارد که سارقان دستگاه مخصوص برای پیدا کردن طلا در منازل مانند طلا یاب دارند. در کنار آن، در سال‌های اخیر در شهرستان‌ها و اطراف برخی امامزاده‌ها یک سری افراد در پی پیدا کردن گنج و طلا دست به حفاری‌های مختلفی زده‌اند که سبب بروز آسیب‌هایی به بناهای معماری و تاریخی شده است. با این شرایط به نظر می‌رسد نیروی انتظامی باید نسبت به این تبلیغات نظارت بیشتری داشته باشد.

بررسی کاتالوگ‌های این تبلیغ نشان از آن دارد که فلزیاب و طلا یاب‌های تبلیغی که برچسب آن‌ها کف خیابان‌ها چسبیده شده است، آن‌چنان ارزان هم نیست و قیمت برخی از آن‌ها که عموماً تولید کشور کانادا و آمریکا هستند در حدود قیمت یک خودرو صفر کیلومتر داخلی است! به عنوان مثال در میان اطلاعات اعلامی در کانال تلگرامی یکی از فروشندگان طلا یاب و فلزیاب، یک مدل گنج یاب نیز وجود دارد که در حدود ۴۵ میلیون تومان قیمت دارد. در مجموع برای خرید فلزیاب، طلا یاب و گنج یاب با توجه به تبلیغات سطح شهر باید از ۳ تا ۹۵ میلیون تومان هزینه کرد که محصولات ارزان قیمت عموماً به عنوان طلا یاب و جداکننده فلز با ارزش از فلز بی‌ارزش شناخته می‌شوند.

بررسی ساختمان های نایمن در شورای شهر و تاثیر اقتصادی آن بر شهر

عضو کمیسیون شهرسازی شورای شهر تهران با اشاره به مشکلات ایمن سازی ساختمان های نایمن گفت: ایمن سازی نه برای مالک و نه برای صاحب سرقفلی صرفه اقتصادی ندارد و همین امر میل این افراد به ایمن سازی را کاهش می دهد.

زهرا نژاد بهرام عضو کمیسیون شهرسازی و معماری شورای شهر تهران در خصوص برخورد با ساختمان های نایمن گفت: تا اینجای کار هم با ساختمان ها نایمن برخورد محکمی انجام شده است. وی ادامه داد: البته بخشی از این ساختمان های نایمن ساختمان های دولتی هستند و مقاومت می کنند ولی آنهایی که خصوصی هستند درباره شان برخورد جدی صورت گرفته است. عضو کمیسیون شهرسازی و معماری شورای شهر تهران گفت: برای مثال در سال گذشته در منطقه ۱۱ و ۱۲ شهر تهران حداقل از فعالیت ۱۲ مورد ساختمان نایمن جلوگیری شد. وی افزود: برخی از این ۱۲ ساختمان بهبود شرایط را شروع کردند البته ما با ساختمان های نایمن زیادی روبرو هستیم از جمله بیمارستانها و فضاهای آموزشی، البته رویکرد ما این است که تا جایی که می شود به ایمن سازی این فضاها اقدام کنیم.

نژاد بهرام در خصوص اینکه گره کار کجاست گفت: اولاً باید بدانیم که ایمن سازی هزینه دارد بخشی از اینها بودجه لازم را ندارند و مالکین تمایلی برای پرداخت هزینه ندارند. وی گفت: بسیاری از ساختمان های نایمن

ایمن تجاری هستند و ما با این پدیده روبرو هستیم که سرقتی برای یک فرد و مالکیت برای فرد دیگری است.

عضو کمیسیون شهرسازی و معماری شورای شهر تهران خاطرنشان کرد: از این جهت مالک تمایلی به ایمن سازی ندارد و فرد صاحب سرقتی هم چون مالکیت ندارد تمایلی به ایمن سازی ندارد و همین عدم صرفه اقتصادی برای دو طرف مانع ایمن سازی می‌شود.

نژاد بهرام گفت: ما تنها راهمان صدور دستور توقف کار است اما چون نمی‌شود به لحاظ شرایط اقتصادی کشور از فعالیت یک تعدادی ممانعت کرد کمی کار ساخت می‌شود اما با همکاری با دادگستری در تلاشیم که بتوانیم کاربر را وادار به اقدام لازم بکنیم.

ارائه خدمات سلامت روان در مناطق سیل‌زده شیراز

معاون دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت نحوه ارائه خدمات سلامت روان وزارت بهداشت در مناطق سیل زده استان شیراز را تشریح کرد.

علی اسدی با اشاره به این که ایران جزو ۱۰ کشور بلاخیز دنیا است و حوادثی مانند سیل، زلزله، رانش زمین و آتش سوزی های گسترده از رویدادهایی هستند که هر ساله منجر به مرگ و میر و آسیب های جسمی و

روانی هزاران انسان می شوند، افزود: این حوادث می توانند تنش روانی قابل توجهی برای بازماندگان ایجاد کنند و عوارض روانی جدی و دیرپایی را باقی گذارند .

وی در ادامه افزود: این حوادث در مدت زمان کوتاهی ظاهر می شوند ولی تاثیری که روی زندگی افراد می گذارند طولانی مدت خواهد بود.

معاون دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت درخصوص ارائه خدمات سلامت روان در مناطق سیل زده استان شیراز گفت: بعد از اتمام ارائه خدمات به مهمانان نوروزی، ارائه خدمات سلامت روان در محل های سیل زده استان شیراز آغاز شد.

اسدی از جمله خدمات سلامت روان به سیل زدگان شیراز، به تشکیل ۱۵ تیم دو نفره متشکل از کارشناسان ارشد روانشناسی بالینی و اعزام به دو منطقه سیل زده سعدی و نصرآباد، توزیع پمفلت های اطلاع رسانی در تمام منازل اشاره کرد.

وی به راه اندازی کلینیک تخصصی در مرکز خدمات جامع سلامت منطقه سیل زده و استقرار روان پزشک و روانشناس در این کلینیک در تمام ایام تعطیلات اشاره کرد و افزود: اطلاع رسانی به اهالی منطقه برای استقرار روانشناس در مرکز و تشویق مراجعه به روانشناسان از دیگر فعالیت ها در این مناطق بوده است.

معاون دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت در ادامه افزود: در محله سعدی و نصر آباد شیراز به ۴۶۰ خانوار و ۱۶۲۹ نفر حمایت های روانشناختی اولیه ارائه شد و همچنین آموزش الزامی در خصوص نشانه های اضطراب را دریافت کردند که از این تعداد ۲۱۱ نفر نیاز به مداخلات روانشناختی داشتند که شناسایی شدند .

وی افزود: همچنین مقرر شده است در روزهای آتی برنامه ریزی برای ارائه خدمات برای آنان انجام شود. اسدی تهیه استند و نصب در محله های سیل زده برای اطلاع رسانی از حضور روانشناس در مراکز، هماهنگی با شورای محل برای استقرار روانشناس در حسینیه ها و پایگاه های محله های سیل زده و همچنین استقرار روانشناس در بیمارستان هایی که هنوز مجروحین حادثه بستری هستند به منظور ارائه

خدمات روانشناختی اولیه به خانواده آنان را از دیگر خدمات تیم سلامت روان وزارت بهداشت برای سیل زدگان شیرازی عنوان کرد.

نقش گردشگری در کسب درآمد

گردشگری بخش مهمی از اقتصاد است و درآمدی که از این طریق کسب می شود می تواند به تمام افراد آن منطقه کمک کند.

گردشگری که یکی از منابع تغذیه اقتصاد یک کشور است نقش مهمی در توسعه و کسب درآمد در آن کشور را دارد، این روزها گردشگری برای همه افراد امر مرسوم شده تا تعطیلات را با خانواده یا دوستان در کشوری دیگر سر کنند.

مردم سراسر جهان چه در تابستان و چه در زمستان برای بازدید از مکانهایی جدید به کشورهای دیگر سفر می کنند، شاید از خودتان سوال کنید که چگونه یک کشور از جذب گردشگران بهره می برد؟ در واقع پولی که گردشگران در یک کشور هزینه می کنند درآمد صنعت گردشگری آن کشور است.

تأثیرات مثبت گردشگری

۱. ایجاد شغل برای مردم یک کشور

۲. ترویج آگاهی فرهنگی و همینطور کمک به حفظ سنت ها و فرهنگ های محلی

۳. توسعه زیرساخت ها و خدمات مانند بهبود و ایجاد جاده ها و فرودگاه ها با استفاده از درآمد حاصل از

گردشگری

۴. کمک به جامعه محلی با پول خارجی

۵. حمایت از جاذبه های طبیعی با استفاده از درآمد گردشگری

...و

تأثیرات اقتصادی خوب

۱. تولید ارز خارجی

۲. ایجاد شغل جدید و فرصت های شغلی

۳. ایجاد تجارت، درآمد و کارآفرینی مخصوصا در بخش های کوچک کسب و کار

۴. ارائه زیرساخت های جدید برای استفاده های غیر توریستی

۵. افزایش توسعه ی یک منطقه

...و

تأثیرات منفی گردشگری

۱. آلودگی محیط زیست در اثر استفاده نادرست گردشگران و افزایش آلودگی هوا

۲. آسیب دیدن فرهنگ و سنت یک جامعه محلی

۳. ساخت هتل در مقصدهای توریستی

۴. بهره مندی بیشتر شرکت های هوایی و آژانس های مسافرتی و هتلداران نسبت به شرکت های محلی

...و

تأثیرات اقتصادی بد

۱. افزایش کالاهای وارداتی

در مورد اقتصاد های کوچکی که توان تولید کالای مورد نیاز گردشگران را ندارند و برای رفع این نیاز مجبور به استفاده از کالاهای وارداتی می شوند.

۲. تأثیرات جایگزینی

زمانیکه یک پروژه گردشگری جدید مشتریان را از صنعت و امکانات موجود دور می کند، گفته می شود که اقتصاد جایگزین شده است.

۳. وابستگی بیش از حد به گردشگری

زمانیکه صنعت گردشگری در یک منطقه در حال قدرت گرفتن است مردم سرمایه خود را در این بخش به کار می گیرند و در نتیجه باعث سیر نزولی صنایعی می شوند که از قبل وجود داشتند اما این منطقه گردشگری خاص هم کم کم موقعیت قبل خود را از دست می دهد و در نتیجه اقتصاد این منطقه با مشکل مواجه می شود.

۴. وابستگی بیش از حد به کار

همانطور که گردشگران افزایش می یابند، نیروی مورد نیاز برای برآوردن نیازهایشان نیز افزایش می یابد. این صنعت به طور گسترده به کار متکی است؛ بنابراین شرکت ها به شدت از نیروی کار برای برآورده شدن نیازهای گردشگری استفاده می کنند.

۵. کم شدن زمین و افزایش قیمت آن

هرچقدر تعداد گردشگران افزایش می یابد نیاز آنها به اقامتگاه نیز بیشتر می شود. بنابراین هتل ها، خانه ها و استراحتگاه های بیشتری ساخته شده و باعث کمبود زمین و افزایش قیمت آن می شود که بر روی منطقه تأثیر می گذارد.

۶. افزایش قیمت کالا

توریست بیشتر، به معنی نیاز بیشتر است. همانقدر که تعداد گردشگران افزایش می یابد نیاز بیشتری به لوازم، غذا، آب، برق، گاز و ... احساس می شود. این مسئله باعث گرانتتر شدن بازار و دشوارتر شدن زندگی افراد آن منطقه می شود.